

Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (peto vijeće)

26. listopada 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 93/13/EEZ – Članak 99. Poslovnika Suda – Ugovori između
prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača – Hipotekarni ugovori – Klauzula o najnižoj
kamatnoj stopi – Kolektivni postupak – Pojedinačni postupak koji ima isti predmet –
Privremene mjere“

U spojenim predmetima C-568/14 do C-570/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Juzgado de lo
Mercantil nº 3 de Barcelona (trgovački sud br. 3 u Barceloni, Španjolska), odlukama od 1. prosinca,
27. studenoga i 1. prosinca 2014., koje je Sud zaprimio 9. prosinca 2014., u postupcima

Ismael Fernández Oliva

protiv

Caixabank SA (C-568/14),

Jordi Carné Hidalgo,

Anna Aracil Gracia

protiv

Catalunya Banc SA (C-569/14),

i

Nuria Robirosa Carrera,

César Romera Navales

protiv

Banco Popular Español SA (C-570/14),

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça, predsjednik vijeća, A. Tizzano (izvjestitelj), potpredsjednik Suda, i
M. Berger, A. Borg Barthet i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

* Jezik postupka: španjolski

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za I. Fernández Oliva, F. Bertrán Santamaría, *procurador* i J. Andreu Blake, *abogado*,
- za Caixabank SA, R. Feixo Bergada, *procurador* i Ó. Quiroga Sardi, *abogado*,
- za Catalunya Banc SA, I. Fernández de Senespleda, *abogado*,
- za Banco Popular Español SA, C. Fernández Vicién, N. Iglesias, I. Moreno-Tapia Rivas, J. Torrecilla, J. Capell i J. Piñeiro, *abogados*,
- za španjolsku vladu, A. Gavela Llopis, u svojstvu agentice,
- za Europsku komisiju, J. Baquero Cruz i D. Roussanov, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči obrazloženim rješenjem, sukladno članku 99. Poslovnika Suda,

donosi sljedeće

Rješenje

- 1 Zahtjevi za prethodne odluke odnose se na tumačenje članka 7. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.).
- 2 Zahtjevi su upućeni u okviru sporova između, u predmetu C-568/14, Ismaela Fernández Olive i društva Caixabank SA, u predmetu C-569/14, Jordija Carnéa Hidalgo i Anne Aracil Gracije te društva Catalunya Banc SA i, u predmetu C-570/14, Nurije Robirose Carrere i Césara Romere Navalesa te društva Banco Popular Español SA, u pogledu valjanosti ugovornih odredbi o kamatnoj stopi iz ugovora o hipotekarnom zajmu koji su sklopljeni među spomenutim strankama.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 glasi:

„Države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba.”

- 4 Članak 7. stavak 1. te direktive propisuje:

„U interesu potrošača i tržišnih konkurenata države članice osiguravaju da postoje primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koj[e] prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima.”

Španjolsko pravo

- 5 Članak 721. Leya 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (Zakon o parničnom postupku) od 7. siječnja 2000. (BOE br. 7. od 8. siječnja 2000., str. 575.) propisuje:

„1. Svaka stranka može zahtijevati od suda da odredi mjere osiguranja, na vlastitu odgovornost, u glavnom postupku ili protutužbom, u skladu s odredbama ove glave, koje smatra nužnim radi osiguranja djelotvorne pravne zaštite koja može biti određena u mogućoj odluci kojom se usvajaju njezini zahtjevi.

2. Mjere osiguranja propisane u ovoj glavi sud ne može odrediti po službenoj dužnosti, ne dovodeći u pitanja pravila koja se odnose na posebne postupke. Sud ne može odrediti strože mjere osiguranja od zahtijevanih.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

- 6 U predmetu C-568/14 zahtjev je upućen u okviru spora između I. Fernández Oliva i društva Caixabank o valjanosti odredbe o „najnižoj kamatnoj stopi” iz ugovora o hipotekarnom zajmu koji su stranke sklopile 6. lipnja 2006.
- 7 Zahtjev iz predmeta C-569/14 nastao je u okviru spora između J. Carnéa Hidalgo i A. Aracil Gracije te društva Catalunya Banc također o valjanosti odredbe o „najnižoj kamatnoj stopi” iz ugovora o subrogaciji u hipotekarni zajam koji su stranke sklopile 21. lipnja 2005.
- 8 Isto tako, zahtjev iz predmeta C-570/14 postavljen je u okviru spora između N. Robirose Carrere i C. Romera Navalesa te društva Banco Popular Español o valjanosti odredbe o „najnižoj kamatnoj stopi” iz ugovora o hipotekarnom zajmu koji su stranke sklopile 21. lipnja 2005.
- 9 Tužitelji iz glavnog postupka uložili su pojedinačne tužbe pozivajući se na nepoštenost predmetnih odredbi o „najnižoj kamatnoj stopi” u smislu Direktive 93/13 zato što one jamče financijskim institucijama da najniže kamatne stope na ugovore o hipotekarnom zajmu ne mogu biti ni u kojem slučaju niže od unaprijed određenog iznosa, neovisno o promjeni stopa na tržištu.
- 10 U okviru tih pojedinačnih tužbi financijske institucije, koje su tuženici u glavnom postupku, navele su da se pred Juzgado de lo Mercantil n° 11 de Madrid (trgovački sud br. 11 u Madridu, Španjolska) o istom predmetu spora vodi postupak povodom udružne tužbe. Slijedom navedenog, pozivajući se na članak 43. Zakona o parničnom postupku, tražili su prekid postupaka u glavnoj stvari do donošenja konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe.
- 11 Budući da je u sporovima povodom kojih se vode predmeti C-569/14 i C-570/14 Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (trgovački sud br. 3 u Barceloni, Španjolska) rješenjima odbio takav zahtjev, društva Catalunya Banc i Banco Popular Español uložila su pravni lijek pred istim sudom, pri čemu su se pozvala na prigovor litispendencije na temelju članka 421. Zakona o parničnom postupku i zahtijevala obustavu postupka, a ne više njegov prekid, zato što se na tužitelje iz glavnog postupka odnosi udružna tužba.
- 12 U tom kontekstu, analizirajući razne zahtjeve dotičnih financijskih institucija, imajući u vidu postupak povodom udružne tužbe koji se odvija usporedno, sud koji je uputio zahtjev navodi da se prekidom ili čak obustavom postupaka povodom pojedinačnih tužbi može nanijeti šteta interesima dotičnih potrošača zato što tužitelji, koji su uložili pojedinačne tužbe, ne mogu više dobiti posebne odgovore na njihove zahtjeve, nego ovisi o ishodu postupka povodom udružne tužbe iako u njemu nisu sudjelovali.

- 13 U tom smislu, nakon što je naveo da je zahtjev za prethodnu odluku koji se odnosi upravo na sukladnost članka 43. Zakona o parničnom postupku s člankom 7. Direktive 93/13 Sudu već uputio Juzgado de lo Mercantil n° 9 de Barcelona (trgovački sud br. 9 u Barceloni, Španjolska), sud koji je uputio zahtjev, međutim, navodi da na temelju članka 43. Zakona o parničnom postupku u tim okolnostima ne može, po službenoj dužnosti, prekinuti postupke u glavnoj stvari. Stoga ističe daljnje dvojbe u pogledu sukladnosti navedenog članka 43. sa sustavom zaštite potrošača iz članka 7. Direktive 93/13.
- 14 Dvojbe suda koji je uputio zahtjev odnose se također na sukladnost članka 721. stavka 2. Zakona o parničnom postupku s Direktivom 93/13 s obzirom na to da mu ta odredba nacionalnog prava zabranjuje da po službenoj dužnosti usvoji privremene mjere kojima bi se umanjili negativni učinci predugog trajanja predmetnih postupaka za potrošače, tužitelje u glavnom postupku, koji bi nastali povodom čekanja konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, a čije rješenje može biti od značaja za postupke povodom pojedinačnih tužbi.
- 15 U tim je okolnostima Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (trgovački sud br. 3 u Barceloni) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Predstavlja li članak 43. [Zakona o parničnom postupku], koji sprečava suca da stranke obavijesti o mogućnosti prekida parničnog postupka u slučaju da drugi sud uputi prethodno pitanje Sudu, jasno ograničenje odredbe članka 7. Direktive 93/13 u pogledu obveze država članica da osiguraju postojanje primjerenih i djelotvornih sredstava za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koji prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima?
 2. Predstavlja li članak 721. stavak 2. [Zakona o parničnom postupku], koji sprečava suca da po službenoj dužnosti donese ili predloži donošenje privremenih mjera u postupcima povodom pojedinačnih tužbi u kojima se odlučuje o ništavosti općeg uvjeta radi nepoštenosti, jasno ograničenje odredbe članka 7. Direktive 93/13 u pogledu obveze država članica da osiguraju postojanje primjerenih i djelotvornih sredstava za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koji prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima?
 3. Kako bi se osigurala primjerena i djelotvorna sredstva koje predviđa članak 7. navedene direktive, moraju li privremene mjere, koje se u okviru postupka pokrenutog pojedinačnom tužbom mogu donijeti bilo po službenoj dužnosti bilo na prijedlog stranke, proizvoditi učinke do donošenja konačne odluke bilo u postupku povodom pojedinačnih tužbi bilo u postupku povodom udružne tužbe koji se vodi usporedno s postupcima povodom pojedinačnih tužbi?
- Sud koji je uputio zahtjev predlaže Sudu da provede ubrzani postupak iz članka 105. stavka 1. Poslovnika.”
- 16 Odlukom predsjednika Suda od 21. siječnja 2015. predmeti C-568/14, C-569/14 i C-570/14 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog postupka kao i donošenja presude.
- 17 Rješenjem predsjednika Suda od 12. veljače 2015., Fernández Oliva i dr. (C-568/14 do C-570/14, EU:C:2015:100) odbijeni su zahtjevi suda koji je uputio zahtjev za provođenje u tim predmetima ubrzanog postupka iz članka 23.a Statuta Suda Europske unije i članka 105. stavka 1. Poslovnika Suda.
- 18 Konačno, nakon objave presude od 14. travnja 2016. u predmetu Sales Sinués i Drame Ba (C-381/14 i C-385/14, EU:C:2016:252) sud koji je uputio zahtjev obavijestio je Sud da želi povući prvo prethodno pitanje. Odlučujući o odnosu između postupaka povodom pojedinačnih tužbi i udružnih tužbi kojima se želi utvrditi nepoštenost sličnih ugovornih odredbi, Sud je presudio da se Direktivi 93/13 protivi nacionalni propis, poput španjolskog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku, koji propisuje nacionalnom sudu kojem je podnesena pojedinačna tužba potrošača da automatski prekine postupak

koji se vodi po takvoj tužbi do donošenja konačne odluke o kolektivnoj tužbi o kojoj se vodi postupak, a da pri tome ne može biti uzet u obzir značaj takvog prekida sa stajališta zaštite potrošača koji je sudu podnio pojedinačnu tužbu i pri čemu se taj potrošač ne može odlučiti povući iz kolektivne tužbe.

O prethodnim pitanjima

- 19 Na temelju članka 99. Poslovnika Suda, kad je pitanje postavljeno u prethodnom postupku jednako pitanju o kojem je Sud već odlučivao, kad se odgovor na takvo pitanje može jasno izvesti iz sudske prakse, ili kad odgovor ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, Sud može u svakom trenutku na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika odlučiti obrazloženim rješenjem.
- 20 U ovom predmetu valja primijeniti tu odredbu.
- 21 Drugim i trećim pitanjima, koje valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 7. Direktive 93/13 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sudu koji postupka povodom pojedinačne tužbe potrošača kojom se želi utvrditi nepoštenost odredbe ugovora koji je sklopio s prodavateljem robe ili pružateljem usluga ne dopušta da po službenoj dužnosti usvoji privremene mjere dok čeka donošenje konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, a čije rješenje može biti od značaja za postupak povodom pojedinačne tužbe.
- 22 U tom pogledu valja ponajprije podsjetiti da prema stalnoj sudskoj praksi nacionalni sudac pred kojim se vodi postupak na koji se primjenjuje pravo Unije mora biti u mogućnosti odrediti privremene mjere kako bi zajamčio punu učinkovitost buduće sudske odluke o postojanju prava istaknutih na temelju prava Unije (vidjeti presude od 19. lipnja 1990., *Factortame i dr.*, C-213/89, EU:C:1990:257, t. 21.; od 11. siječnja 2001., *Siples*, C-226/99, EU:C:2001:14, t. 19. i od 13. ožujka 2007., *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, t. 67.).
- 23 Što se tiče sudske zaštite prava potrošača iz Direktive 93/13 od uvrštavanja nepoštenih odredbi u ugovore sklopljene s prodavateljima robe ili pružateljima usluga, stalna je sudska praksa da je članak 6. stavak 1. te direktive, koji navodi da nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, odredba s obvezujućim učinkom kojoj je cilj zamijeniti formalnu ravnotežu koju ugovor uspostavlja između prava i obveza suugovaratelja stvarnom ravnotežom koja će ponovno uspostaviti jednakost između potonjih (vidjeti u tom smislu presude od 14. ožujka 2013., *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 44. i 45. i od 17. srpnja 2014., *Sánchez Morcillo i Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 22. i 23.).
- 24 U tom kontekstu Sud je pojasnio da je nacionalni sudac dužan po službenoj dužnosti procijeniti nepošteni karakter ugovorne odredbe koja ulazi u područje primjene Direktive 93/13 i time ispraviti neravnotežu između potrošača i prodavatelja ili pružatelja čim raspolaže potrebnim pravnim i činjeničnim elementima (vidjeti presude od 14. ožujka 2013., *Aziz*, C-415/11 EU:C:2013:164, t. 46. i od 30. travnja 2014., *Barclays Bank*, C-280/13, EU:C:2014:279, t. 34.).
- 25 Kada je riječ o posljedicama koje treba izvesti iz utvrđenja da je odredba ugovora između potrošača i trgovca nepoštena, Sud je već presudio da, iako svrha te direktive nije uskladiti sankcije koje će se primijeniti u tim okolnostima, države članice su ipak njezinim člankom 7. stavkom 1. dužne osigurati postojanje primjerenih i djelotvornih sredstava za sprečavanje korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima sklopljenima s potrošačima (presude od 26. travnja 2012., *Invitel*, C-472/10, EU:C:2012:242, t. 35. kao i od 14. travnja 2016., *Sales Sinués i Drame Ba*, C-381/14 i C-385/14, EU:C:2016:252, t. 31.).
- 26 Što se tiče privremene zaštite potrošača u vezi sa sporovima koji se tiču takvih odredbi, Sud je presudio, pozivajući se osobito na sudsku praksu iz presude od 13. ožujka 2007., *Unibet* (C-432/05, EU:C:2007:163), da se toj direktivi protivi nacionalni propis koji, osim što u okviru postupka hipotekarne ovrhe ne predviđa razloge za prigovor koji se temelje na nepoštenom karakteru odredaba

koje čine temelj ovršne isprave, sucu pred kojim se vodi spor o meritumu, nadležnom za procjenu nepoštenog karaktera takvih odredaba, ne dopušta donijeti privremene mjere, među kojima osobito prekid ovršnog postupka, kada je određivanje takvih mjera potrebno radi osiguranja potpune učinkovitosti njegove konačne odluke (vidjeti presudu od 14. ožujka 2013., Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 64.).

- 27 Također, Sud je presudio da se navedenoj direktivi protivi nacionalni propis koji ovršnom sucu u okviru ovršnog postupka na temelju hipoteke ne dopušta procjenu nepoštenog karaktera odredbe u ugovoru iz kojeg proizlazi potraživani dug i koji čini ovršnu ispravu, bilo po službenoj dužnosti ili na zahtjev potrošača, ni donošenje privremenih mjera, među kojima osobito odgodu ovrhe, kada je nametanje tih mjera potrebno radi osiguranja potpune učinkovitosti konačne odluke suca pred kojim se vodi odgovarajući postupak o meritumu (rješenje od 14. studenoga 2013., Banco Popular Español i Banco de Valencia, C-537/12 i C-116/13, EU:C:2013:759, t. 60.).
- 28 Doista, iz ukupnosti te sudske prakse može se jasno izvesti odgovor na drugo i treće prethodno pitanje koja se u biti odnose na postojanje sukladnosti sa sustavom zaštite potrošača iz Direktive 93/13 uređenja prema kojem nacionalni sudac pred kojim se vodi postupak povodom pojedinačne tužbe potrošača u istom postupovnom kontekstu kao onim iz predmeta u kojima je donesena presuda od 14. travnja 2016., Sales Sinués i Drame Ba, (C-381/14 i C-385/14, EU:C:2016:252) ne može po službenoj dužnosti usvojiti privremene mjere čija je svrha osigurati punu djelotvornost konačne odluke, dok čeka donošenje konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, a čije rješenje može biti od značaja za postupak povodom pojedinačne tužbe.
- 29 U tom smislu, valja navesti da je u nedostatku usklađivanja procesnih sredstava kojima se uređuju takve privremene mjere te odnosi među postupcima povodom pojedinačnih i kolektivnih tužbi predviđenih Direktivom 93/13 na nacionalnom pravnom poretку svake države članice da uspostavi takva pravila u skladu s načelom procesne autonomije, pod uvjetom da ona ne budu manje povoljna od onih koja uređuju slične situacije na koje se primjenjuje nacionalno pravo (načelo ekvivalentnosti) i da u praksi ne onemogućuju ili pretjerano otežavaju ostvarivanje pravâ koja potrošačima dodjeljuje pravo Unije (načelo djelotvornosti) (vidjeti presudu od 14. travnja 2016., Sales Sinués i Drame Ba, C-381/14 i C-385/14, EU:C:2016:252, t. 32. i navedenu sudsku praksu).
- 30 Kada je s jedne strane riječ o načelu ekvivalentnosti, ne čini se, s obzirom na naznake iz odluka kojima se upućuje zahtjev, da se članak 721. stavak 2. Zakona o parničnom postupku različito primjenjivao u sporovima o pravima koja proizlaze iz nacionalnog prava i u sporovima o pravima koja proizlaze iz prava Unije.
- 31 S druge strane, što se tiče načela djelotvornosti, Sud je već presudio da se svaki slučaj u kojem se postavlja pitanje čini li nacionalna postupovna odredba nemogućom ili pretjerano teškom primjenu prava Unije mora analizirati uzimajući u obzir mjesto te odredbe u cjelokupnom postupku, njegovo odvijanje i posebnosti pred različitim nacionalnim tijelima (presuda od 18. veljače 2016., C-49/14, Finanmadrid EFC, EU:C:2016:98, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 32 U ovom slučaju, valja navesti da članak 721. stavak 2. Zakona o parničnom postupku zabranjuje nacionalnom sucu da po službenoj dužnosti odredi privremene mjere čak i ako su ispunjeni materijalni uvjeti koje nacionalno pravo propisuje za njihovo određivanje. Iz toga proizlazi da, povodom pojedinačne tužbe potrošača kojom se želi utvrditi nepoštenost ugovorne odredbe ugovora čiji je ishod povezan s ishodom postupka povodom udružne tužbe koji je u tijeku, u skladu s načelima iz presude od 14. travnja 2016., Sales Sinués i Drame Ba, (C-381/14 i C-385/14, EU:C:2016:252), potrošač može imati pravo na privremenu pravnu zaštitu kojom bi se umanjili negativni učinci predugodog trajanja sudskog postupka samo ako je izričito zahtijevao donošenje privremenih mjera.

- 33 S obzirom na odvijanje i složenost nacionalnog postupka u glavnoj stvari, osobito u pogledu odnosa između postupaka povodom pojedinačne tužbe i udružne tužbe koji se istovremeno odvijaju, valja, međutim, navesti da postoji nezanemariva opasnost da dotični potrošač ne podnese takav zahtjev, premda su ispunjeni materijalni uvjeti propisani nacionalnim pravom za određivanje privremenih mjera, zato što zanemaruje ili nije svjestan opsega svojih prava.
- 34 Potrebno je također navesti da je postupovni sustav, koji ne propisuje mogućnost da nacionalni sud, pred kojim se vodi postupak povodom pojedinačne tužbe radi utvrđivanja nepoštene ugovorne odredbe, odredi po službenoj dužnosti privremene mjere, a osobito prestanak primjene te odredbe u vremenu koje smatra potrebnim s obzirom na to da čeka donošenje konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, premda je određivanje tih mjera nužno kako bi zajamčio punu učinkovitost buduće sudske odluke o postojanju prava istaknutih na temelju Direktive 93/13, takve naravi da dovodi u pitanje djelotvornost zaštite koja se zahtijeva tom direktivom (vidjeti, u tom smislu, presude od 13. ožujka 2007., Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, t. 67. i 77. i od 14. ožujka 2013., Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 59.).
- 35 Naime, ako se sudu pred kojim se vodi postupak ne omogući određivanje privremenih mjera po službenoj dužnosti, u slučaju u kojem, poput onog u glavnom postupku, potrošač nije izričito zahtijevao njihovo određivanje u postupku koji se vodi povodom pojedinačne tužbe radi ishoda prestanka primjene odredbe o „najnižoj kamatnoj stopi” u vremenu dok čeka konačnu odluku u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, taj sud ne može izbjeći mogućnost da za tog potrošača, uslijed sudskog postupka znatnog trajanja, nastane obveza plaćanja viših mjesečnih rata od onih koje bi dugovao da je dotična odredba izuzeta iz primjene. To vrijedi tim više ako postoji stvarna i neposredna opasnost da dotični potrošač s vremenom izgubi platnu sposobnost i da financijske institucije pokrenu postupke hipotekarne ovrhe kako bi, putem zapljene stambenog prostora potrošača i njegove obitelji, naplatili moguća dospjela a nenaplaćena potraživanja.
- 36 S obzirom na navedena obilježja, valja navesti da postupovni sustav u glavnom postupku nije u skladu s načelom djelotvornosti jer je zaštita koju uživaju potrošači u postupku povodom pojedinačnih tužbi čiji je ishod povezan s ishodom postupka povodom udružne tužbe koji je u tijeku nepotpuna i nedostatna i ne predstavlja ni prikladno ni djelotvorno sredstvo kojim bi se dokinula primjena ugovorne odredbe, poput one koja je osporavana u glavnom postupku, suprotno od onog što je propisano člankom 7. stavkom 1. Direktive 93/13 (vidjeti u tom smislu presudu od 17. srpnja 2014., Sánchez Morcillo i Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 43.).
- 37 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo i treće pitanje treba odgovoriti da članak 7. stavak 1. Direktive 93/13 valja tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sucu koji postupa povodom pojedinačne tužbe potrošača kojom se želi utvrditi nepoštenost odredbe ugovora koji je sklopio s prodavateljem robe ili pružateljem usluga ne dopušta da po službenoj dužnosti usvoji privremene mjere, u vremenu koje smatra potrebnim, s obzirom na to da čeka donošenje konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, a čije rješenje može biti od značaja za postupak povodom pojedinačne tužbe, kada su takve mjere nužne kako bi zajamčile punu učinkovitost buduće sudske odluke o postojanju prava istaknutih na temelju Direktive 93/13.

Troškovi

- 38 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) odlučuje:

Članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13 od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima valja tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sudu koji postupa povodom pojedinačne tužbe potrošača kojom se želi utvrditi nepoštenost odredbe ugovora koji je sklopio s prodavateljem robe ili pružateljem usluga ne dopušta da po službenoj dužnosti usvoji privremene mjere, u vremenu koje smatra potrebnim, s obzirom na to da čeka donošenje konačne odluke u postupku povodom udružne tužbe koji je u tijeku, a čije rješenje može biti od značaja za postupak povodom pojedinačne tužbe, kada su takve mjere nužne kako bi zajamčile punu učinkovitost buduće sudske odluke o postojanju prava istaknutih na temelju Direktive 93/13.

Potpisi